

JAKUB

5

ZPRAVODAJ PŘÍBRAMSKÉ FARNOSTI SV. JAKUBA

nákl. na tištěné číslo 7 Kč

XXIII. ročník, 31. 5. 2015

SLOVO ÚVODEM

Do minulého Jakuba se nám vloudil šotek! Nebude to jednoduché, ale první z dětí, které objeví, kde se usídlil, dostane něco dobrého na zub. Malá rada, pátrejte i v Jakobovi č. 3.

Do toho současného se nám snad žádný šotek nevloudí... Najdete v něm, kde se vzala slavnost Těla a krve Páně, která letos připadá na čtvrtek 4.6.2015. Dále se dozvíte nejdůležitější informace v rubrice Víte to?. Naši mladí ministranti také hráli odvetné fotbalové utkání s Dobříší a P. Jindřich nás seznámí s prvokomunikanty a nabídkou přípravy na svátost biřmování. Nebude scházet ani pátý díl seriálu o rodinách z farnosti, trocha zamyšlení, rozhovor a v neposlední řadě také rubrika Nejen pro děti. JS

VÍTE TO?

- Byly zpracovány **nové webové stránky farnosti**. Každý, kdo by se chtěl podílet na jejich obsahu, je vítán.
- V dubnu byla ustanovena **Pastorační rada mládeže (PRM)**, jejímž cílem bude oživovat farní společenství, zejména se podílet na akcích pro děti, jako je organizace výletů po okolí, ale také podávat návrhy na zlepšení chodu farnosti Pastorační radě. PRM je otevřena všem mla-

dým nad 15 let. Předsedkyní PRM byla zvolena a své funkce se bezprostředně ujala Viktorie Ciklerová.

- Za měsíc **duben 2015** se **vybralo** 3 000 Kč na Sv. zemi a byl **přijat dar** ve výši 6 000 Kč. **Výdaje** za tentýž měsíc činily 14 016 Kč (plyn 7 370 Kč; elektřina 1 600 Kč; voda 569 Kč; toner do tiskárny 4 477 Kč).
- **Pastorační rada se sejde** ve středu 16. června 2015 v 19.00 na faře.
- **23. 5. 2015** se v 18.00 konala vigilie letnic.
- V **pátek 29. 5. 2015** proběhla v našem kostele **Noc kostelů**; děkujeme všem, kteří jste se jí účastnili a pomohli při její organizaci.
- **Dětskou mši sv.** budeme slavit v neděli **7. června 2015** v 10.00.
- **7. června 2015** bude na mši sv. v 10.00 podáno první sv. přijímání třem dětem.
- Ve čtvrtek 11. 6. 2015 v 19.00 proběhne v kostele přednáška rodinného terapeuta Michala Chytrého na téma „Rodina a jak to v ní přežít...“. Po přednášce bude následovat diskuse a občerstvení v kostele.
- Poslední dva srpnové týdny se bude v Hrádku u Vlašimi konat týdenní **tábor pro ministranty** pražské arcidiecéze (dva turnusy). Tábor je určen pro chlapce ve věku 8-14 let. Více informací a přihlášky u Štěpána Vithy (s-vitha@volny.cz)

- 1.7.-11.7.2015 proběhne v alpské usedlosti na poutním místě Maria rast týden dobrodružného setkání pro muže mezi 15-25 lety; více podrobností u Štěpána Vithy

SLAVNOST TĚLA A KRVE PÁNĚ

Podnět k zavedení svátku Božího těla (dnes pojmenovaného „Těla a Krve Kristovy“, pozn. red.) dala augustiniánská řeholnice sv. Juliana de Mont Cornillon v Lutychu († 1253) a jako první jej zavedl ve své diecézi lutyšský biskup Robert de Thorete. Poprvé byl slaven v tomto městě roku 1247. Pro celou církev nařídil svátek Urban IV., původně lutyšský arcijáhen Jakub Pantaleon z Troyes r. 1264. Pro smrt tohoto papeže se však rozšíření tohoto svátku protáhlo až do koncilu ve Vienne r. 1311, kdy Klement V. bulou „Si Dominus“ uskutečnil Urbanův záměr.

Je zajímavé, že při zrodu svátku se o veřejném průvodu mimo kostel neuvažovalo. Ale to se brzy stalo zvyklostí. Můžeme dokonce sledovat, jak se tento zvyk šíří. Nejstarší zprávy jsou z Německa: r. 1279 se slaví v kostele sv. Gereona v Kolíně, ve Francii od synody v Sens r. 1320, u nás je procesí poprvé slaveno r. 1321, tedy ještě dříve než v Anglii (1325) a v Itálii (v Janově rovněž r. 1325, v Římě dokonce až 1350).

Smysl tohoto průvodu, obracejícího se ke čtyřem světovým stranám, je jasný, vycházíme-li ze situace 13. stol. Je to doba, kdy křesťanská myšlenka ovládá nejen duchovní život Evropy, ale i jeho společenská zřízení. Není to sice doba klidná a prostá bolestných zkušeností, ale přece jen toužící po veřejném přiznání ke Kristu jako ke svému Pánu. Proto eucharistický průvod vychází do ulic a na náměstí, aby se tu

Kristus projevil jako vladař. Ve Flandrech a jeho bohatých městech to byl vskutku průvod triumfální, na kterém se podílely všechny složky obyvatelstva. Ale na vznik průvodu působil ještě jiný znak tehdejší zbožnosti, totiž touha vidět nejsv. Svátost. Z ní povstalo i pozdvihování eucharistie po proměňování (pozdvihování hostie bylo zavedeno počátkem 13. stol., pozdvihování kalicha na konci tohoto století v Paříži). Aby jí bylo vyhověno i při těchto průvodech, byla zkonstruována monstrance (ostensorium), a to podle relikviářů, kde ve skleněném nebo křišťálovém válci bylo sv. eucharistii vidět.

V českém prostředí byla úcta eucharistie v době karlovské a václavské zvlášť výrazná. Ze skrovných zpráv můžeme soudit, že to byly zejména intelektuální vrstvy, které se na ni soustředily a viděly v ní oporu svých snah o zduchovnění náboženského života. Tak r. 1382 povstává v Praze bratrstvo Božího těla se znakem obruče a kladiva, které postavilo uprostřed Dobytčího trhu (Karlovo nám.) kapli Božího těla, jednu z nejkrásnějších kostelních staveb na Novém Městě. Při založení bylo z jeho 40 členů 27 ze stavu panského a 8 vyšších duchovních, jedním z členů byl i král Václav IV. Ale i jinde v Čechách a na Moravě vznikají v té době kaple s titulem Božího těla.

Úcta eucharistie však proniká hlouběji. Stačí připomenout vynikající postavu předhusitského období, Matěje z Janova († 1394), pro kterého jsou Písmo svaté a eucharistie pramenem opravdového křesťanského života, a proto jako první v církvi vůbec se přimlouvá za časté přijímání těla Páně. Lidové vrstvy zasahuje tato zvýšená eucharistická zbožnost zvláště oněmi průvody o svátku Božího těla, kte-

ré i u nás byly neobyčejně okázalé. Ulice byly ozdobeny „májemi“, lesními stromky, na zem sypany růže a tráva, v průvodu nesený korouhve a i družičky byly už tehdy běžnou ozdobou průvodu. Samozřejmě byla ovšem účast cechů a hudebních těles.

Tak jako ve Flandrech i u nás sev těchto průvodech objevují dramatické prvky, vyrostlé z velikonoční liturgie. Proto Arnošt z Pardubic roku 1366 zakazuje, aby byly při průvodech konány „divadelní hry“. Ale byl to asi tak zatvrzelý zvyk, že ještě r. 1436 se legáti basilejského sněmu v Brně pohoršují nad nějakými maškarami v tomto průvodu, neboť prý „mnozí obracejí své zraky spíše na nezvyklý průvod než na tělo Kristovo.

Pro charakter českého utrakvismu je příznačné, že konal eucharistické průvody právě tak jako katolíci „pod jednou“. Že dvojí průvod konaný současně nebyl nic rozumného, dokazuje např. to, že r. 1480 se před kostelem Matky Boží před Týnem procesí katolíků a podobojí porvala. Slávu těchto průvodů, upadajících s postupem luterství, pak křísili jezuité už za svého prvního působení v 2. pol. 16. stol. a zpestřovali je prvky svého duchovního divadla, v nichž se nejvíce uplatňovala právě apologie katolického chápání eucharistie.

pravděpodobný autor Josef Myslivec

ZE ŽIVOTA FARNOSTI

PRVNÍ SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ

Bude letos konáno první červnovou sobotu, tj. 7. června v kostele sv. Jakuba Staršího při mši sv. v 10:00 hod. Tentokrát společně s dětmi ze Svaté Hory, která je kvůli renovaci uzavřena. Bude to koncelebrovaná mše sv., hlavního celebranta jsem

nabídl jako hostu P. Davidu Horáčkovi. Jinak budeme vstupovat do dění oba, každý za ty „své“. Od nás jsou to tito prvokomunikanti: **Julinka Brodničková, Pavlík Šobotka a Marek Tichý.**

Tedy děti, které známe z návštěvy kostela. Ze Svaté Hory budou rovněž tři děti. Jako vždy, ale letos zvláště bych Vás prosil o modlitbu a moc za ni děkuji.

Vždyť – po kolikáté přistoupíme ke svatému přijímání my? To určitě nikdo neví. Ale snad víme, kdy to bylo poprvé, anebo se na to aspoň pamatujeme: a tehdy to začalo, to krásné dobrodružství s Ježíšem. A jistě se za nás také mnozí modlili. Přeji Vám všem těšení se na toto setkání s Ježíšem. On se na ten den, kdy to u nás začalo, zcela jistě „pamatuje“.

P. Jindřich Krink

FARNÍ FOTBAL S DOBŘÍŠSKOU FARNOSTÍ

V neděli 24. května 2015 jsme odehráli zápas s dobříšskou farností. Zápas se hrál na hřišti v Bohutíně. Trávník byl perfektně připraven a týmy nastoupily na hrací plochu. Hrál se 6+1. Zápas byl vyrovnaný již od první minuty. Do vedení šla Dobříš, ale po dramatickém závěru prvního poločasu byl stav vyrovnaný 4:4. Druhý poločas odstartoval příbramský nápor, který byl korunován brankou. Zápas si držel vysoké tempo a za nedlouho příbramský tým skóroval ještě dvakrát. Do konce už moc nezbyvalo a nápor Dobříše sílil. Příbramský tým držela souhra v obraně. Nakonec se Dobříši podařilo dát branku, ale ta znamenala pouze snížení na konečných 7:5 pro Příbram. Vysokou kvalitu zápasu zajistil také profesionální výkon trojice rozhodčích.

Po skončení zápasu došlo na předávání medailí a poháru. Ten nad svoje hlavy triumfálně zvedli příbramští fotbalisté. Poté následovalo focení obou týmů a penaltový rozstřel, ve kterém nakonec po velkém dramatu vyhráli Dobříšští.

Ondřej Janoušek, brankář

BIŘMOVÁNÍ

Skončila doba velikonoční, skončila svým vyvrcholením, slavností Soslání Ducha svatého. V průběhu doby velikonoční jsme na toto téma průběžně hovořili a snad se každý o příchod Ducha svatého také modlil. Duch svatý na nás sestoupil ve křtu, a v plnosti na nás sestupuje ve svátosti biřmování. U sv. Jakuba byla tato svátost udělována před dvěma roky. Když vezmeme do rukou církevní právo, mělo by se ve farnosti udělovat každé tři roky. To je sice v mnoha farnostech „nad možností“, ale kde je zájem, což je základní a vlastně jediná „podmínka“, proč se o to nesažít? Po ohlášení nabídky biřmování se v průběhu neděle přihlásili dva kandidáti. Po jednání s biskupem mohu s radostí oznámit:

BIŘMOVÁNÍ BUDE !

Bude se konat v neděli **22.května 2016**, tedy o slavnosti Soslání Ducha svatého v 10:00 hodin u svatého Jakuba St. Biřmovat bude Otec biskup **VÁCLAV MALÝ**, který ochotně a rád účast přislíbil.

Příprava by probíhala způsobem, jako minule: scházeli bychom se se jednu sobotu v měsíci, vždy podle možnosti jednotlivců. Nebudeme určovat délku setkání, odhaduji min. 90, nebo 120 minut, samozřejmě s „přestávkou“. Bude to dost

odvislé od vzájemné komunikace. Začneme začátkem září t.r. Témata v průběhu prázdnin navrhnou: měly by to být aktuální záležitosti ze života církve, nebo i profánní společnosti, na které církev zatím nereaguje, anebo kde je se společností v zásadním rozporu. Něco bude předloženo, na něco budeme společně hledat odpověď. Mnohé bylo probíráno před dvěma roky, ovšem od té doby se situace v církvi i světě v mnohém změnila a na to musíme reagovat. Základní náboženské vědomosti probírány nebudou, tyto znalosti se předpokládají, a kdo v nich má výrazné „manko“, ten si je jistě zopakuje či doplní soukromě, aby nestavěl na písku. Na jedno setkání bych rád pozval jednoho kněze, který by Vám měl určitě co říct a odpovídal by na vaše případné dotazy.

Kdo má o biřmování zájem, prosím, skontaktujte mě, zatím jen velmi krátce, ale o osobní kontakt bych samozřejmě prosil. Pochopitelně kdo se rozhodne v průběhu prázdnin a přijde na první přípravné setkání, bude také do přípravy zařazen, ale rád bych měl částečnou představu „kdo a kolik“.

A prosím všechny farníky, biřmované i nebiřmované, zda by se za to modlili, zda by na to aspoň občas vzpoměli před Bohem. Biřmování m.j. farnost vždycky nějak pozitivně zasáhla a pozvedla.

A velmi děkuji oběma bratřím, kteří projevíli tak „svisně“ zájem.

Přeji nám radost, pokoj a světlo Ducha svatého!

P. Jindřich Krink

NEJDŘÍV SE PODÍVEJ DO SEBE, DÍTĚ...

...říkávala nám s láskou babička, když jsme k ní příběhli s jakoukoli dětskou žalobou, na kohokoli druhého. Táta v tomto ohledu býval mnohem přísnější.

Přišla jsem tehdy ze školy, už skoro slečna z šesté třídy. Hned po pozdravu jsem neadresně vychrlila: „Von je snad úplně blbě! Včera jsem se to s ním učila skoro dvě hodiny a zas dostal čtyřku. Jen ztráta času!“ Rána pěstí do stolu, všichni jsme nadskočili. „Pojď sem!“ vyzval mě otec. „Ale vždyť je to pravda, tati!“ Naběhlé žíly na otcově krku mě varovaly před další diskuzí. „Ukaž na mne rukou!“ Rázový pohlavek mě minul jen díky pohotovému namířenému ukazováku směrem k otcí. „Řekni mi, kolik prstů ukazuje na mne a kolik na tebe?“ Dosti vyjeveně jsem se podívala na svoji obviňující pravici. Na tátu ukazoval jenom jeden, zatímco tři prsty neomylně mířily na mne! Palec zůstal ve zbabělé neutrální poloze... „Víš, co to znamená?“ řekl táta už klidným hlasem. „Ano, tatínku.“

Náš táta našel svůj věčný pokoj už před 33 roky. Ale na jeho moudrou výchovnou lekci nikdy nezapomenu. Vždy, když se, byť jen v duchu, chci přidat k všeobecnému: „Von, vona, vono, či voni jsou blbí, protože to dělaj, eventuálně nedělaj tak a tak...“, namířím ukazovákem na fiktivního viníka. A vida ... Díky, táto!

Nedávno mi přišla do mailu zpráva od neznámého odesílatele. Tyto zpravidla ihned vyhazuji, ale v předmětu stálo: Neboj se to otevřít, Jarko! František B... z 8. ZDŠ.

„Ahoj Jarko, našel jsem si Tě ve spolužácích. Přednáším v Torontu matiku

a fyziku. Mám prima manželku, čtyři děti a pět vnoučat. Jsme zdraví a daří se nám dobře. Totéž přejí Tobě. A díky!! Ty už budeš vědět, za co :-) Matematický analfabet Fanda, vždy v druhé lavici v prostřední řadě.“

„Přijď, ó Duchu svatosti, připrav mé srdce, přijď se silou svých sedmi darů...“ modlili jsme se celých devět dní před slavností Soslání Ducha svatého.

Kéž nás všechny naplní až po okraj. Ne jenom svátečním nadšením, ale i poznáním, že i když naše ruka „neukazuje“, že v záloze každého z nás zůstává neutrální zbabělý palec. Jsem ráda, že jsem to tehdy nevzdala.

Přejí vám všechno dobré, přátelé!

Jaroslava Populová

RODINY Z FARNOSTI (DÍL 5.)

Zemkovi ze Lhoty u Příbrami

V dnešním díle bych Vám ráda představila svoji rodinu – rodinu Zemkovu, rodiče Martina a Ludmilu, staršího bratra Tomáše, sebe – Kateřinu a mladšího bratra Martina. Do farnosti sv. Jakuba patříme již 29 let – přesně před tolika lety do ní přivedl čerstvě 22letý Martin svoji manželku Lídu z podhůří Šumavy a postupně jsme do ní přibýly i my, jejich děti. Bydlíme v rodinném domě ve Lhotě u Příbramě, i když kvůli zaměstnání, školám a zájmům se společně scházíme často pouze o víkendech.

Náš dům, stojící na rušné křižovatce, vyžaduje hodně péče. Je starý více jak 150 let. Prošel fází hostince, rodinného obchodu (ten zrušili komunisté v 50. letech) i poštovny. Já jsem už 5. generací, o které je známo, že v domě vyrůstala.

Tatka už 16 let rozváží pro městský úřad poštu. Jeho dopravním prostředkem je bicykl – od nedávné doby poháněný motorem. Práce je to náročná, protože jezdí opravdu v každém počasí. Pokud byste ale čekali, že v době svého volna odpočívá v křesle, mýlili byste se. Když zrovna nevylepšuje naše bydlení, neští-pá dříví nebo nepracuje na zahradě, bere svoje kolo a brázdí brdské lesy. Klidně si udělá i odpolední vyjížďku ke své oblíbené řece Berounce. Nebo alespoň chodí na dlouhé procházky s naším psem Akim – zlatým retrievrem.

Mamka nyní 11 let pečuje o bytovou politiku Příbrami v městské realitní kanceláři. Největším relaxem je pro ni kafičko u nějaké podnětné knihy nebo některého z křesťanských webů – tam bere i inspiraci pro duchovní růst celé naší rodiny – to poznáte podle vytisknutých článků připíchnutých na lednici (sama říká, že bláhově doufá, že si je některé z jejich dětí přečte). Jinak ráda pěstuje různé rostliny (hlavně chilli papričky všech odrůd) a hraje vášnivě scrabble se svými čtyřmi sestrami (v jejich kolektivu nemáte šanci na výhru a poznáte slova, o kterých jste neměli tušení, že existují).

Tomáš pracuje v zemědělském podniku ve Voltuši nedaleko Rožmitálu pod Třemšínem. Stará se tu jak o zvířata, tak o stroje. A jeho práce je i jeho koníčkem. Momentálně stlouká v naší garáži králíkárnou, a pokud svůj záměr dotáhne do zdárného konce, tak se u nás v baráku po dlouhé době objeví hospodářská zvířata. Tím posledním bylo před 20 lety prase. Hodně času teď ale také tráví dojížděním do Tuchoměřic u Prahy, kde se připravuje na biřmování.

Já stále ještě studuji učitelství zeměpisu a občanské výchovy na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích. Nyní byste mě ale našli v rekreačním středisku v Hrachově, kde se starám o tlupu dětí na škole v přírodě. Když jsem doma, ráda trávím čas v kuchyni – mou vášní je vaření a pečení, brouzdám na internetu a ráda zkouším nové recepty. Obzvlášť moje zeleninové experimenty se ale často setkají především u mužské části rodiny s nepochopením (už byly ohodnoceny jako nečitelné a nepředvídatelné). Někdy ale překvapím sama sebe – naposledy vykostěním lososa (jeho kosturu jsem tahala z odpadkového koše, abych dokázala, že opravdu nic nepřišlo na zmar).

Martin studuje reklamní grafiku na Orange Factory – Vyšší odborné škole umění a grafiky v Praze. Maluje precizně a opravdu hezky, obzvlášť komiksové postavy. Je nadšencem fantasy literatury a filmů a s oblibou objíždí po celé republice inscenace historických bitev. Zde také přišel na chuť folkovým kapelám, zhudebnujícím různé balady z dob středověku. Ty ho motivovaly k pořízení irské flétny – hrát se učí sám, odposloucháváním. Zpěvníky, které dostal k Vánocům, jsou pro něj prý výzvou k naučení se not (aniž by byl odhalen, tak se je záhadně nenaučil, přestože 5 let navštěvoval v hudebce hru na flétnu).

Kromě nás pěti ale do rodiny patří ještě spousta tet, strýčků, bratranců a sestřenic, se kterými se hojně scházíme – nejčastěji u babičky ve Volyni na Šumavě. Slavíme rodinná jubilea, podnikáme nejrůznější výlety a rádi se bavíme hraním společenským her. Jsme živá rodina, která drží spolu, a takovou bych přála úplně každému.

Katka Zemková

ZE SVĚTA

„Jubileum Matky Terezy a Otce Pia” – pod tímto titulkem v italském tisku vyšly zprávy o jednání římského magistrátu s Papežskou radou pro novou evangelizaci ohledně organizace Roku milosrdenství. V rámci jubilea údajně proběhne kanonizace bl. Matky Terezy z Kalkaty. Tiskový mluvčí Svátého stolce však zprávy italských sdělovacích prostředků dementoval s tím, že kanonizační proces Matky Terezy dosud nebyl uzavřen, a proto je zatím bezpředmětné o něm hovořit.

U příležitosti kanonizace dvou řádových sester (Miriam od ukřižovaného Ježíše a Marie Alfonziny) vyzval František betlémské řeholnice k modlitbě „za mír ve své zemi, aby skončila ona vleklá válka a nastal pokoj mezi národy. A modlete se za pronásledované křesťany, kteří byli vyhnáni ze svých domovů a půdy, a také za oběti pronásledování „v bílých rukavičkách“. To je skryté pronásledování, ale existuje: pronásledování a terorismus „v bílých rukavičkách“. Usilovně se modlete se za mír.“ Tato výzva je aktuální i pro nás!

Irsko je další zemí, ve které se ukázalo, že registrované partnerství je pouze prvním krokem. Registrované partnerství je zde od roku 2011 legální. Po masivní kampani a přes varování církevních představitelů Irové v pátek 22.5.2015 odhlasovali zakotvení homosexuálního „manželství“ do národní ústavy. Tím se potvrdilo, že cílem lobby je vposledku změna významu manželství, jeho oslabení a k tomu též připojení možnosti adopce dětí.

JS

TROCHA ČASU PRO SEBE

Čas pro sebe a pěknou knížku se mi nějak v tom denním kolotoči hůře hledá. Přesto potřebuji naplnit své čtenářské choutky a objevila jsem skvělou autorku krátkých fejetonů Hanu Pinknerovou. Od vydání své prvotiny, sbírky fejetonů – Co Bůh šeptá maminkám, už uplynulo pár let a na jejím kontě přibýly další tituly, např. – Budu asi lítat, Brusinky, Jedno potěšení týdně, Dneska jsem to stihla, Smím být něžná aj.

Příběhy, které jsem si hned zamilovala. Příjemné počtení, které trvá dvě až tři minuty, naplní moji mysl a duši na hodně dlouhou dobu. Autorka velmi přirozeně popisuje situace všedního dne, jak o nich rozmlouvá s Bohem a snaží se Boží slovo uvádět v praxi. Není to jenom příjemné počtení, ale i „duchovní cvičení“ – nenásilně, jemně, s humorem a elegancí. Nejen pro děti pak stojí za přečtení její Kuchyňské pohádky. Většina knih vyšla v Karmelitánském nakladatelství.

M. Marková

NEJEN PRO DĚTI

Rébus na zadní straně je převzatý ze stránek <http://deti.vira.cz>

AS

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Dokresli uprostřed trojúhelník - ten představuje Trojici. Připoj mráčky na tu stranu, kterou božskou osobu vyjadřují.

STVOŘIL ČLOVĚKA

BYL UKŘÍŽOVÁN A ZEMŘEL

POSILUJE, DÁVA ODVAHU A OCHRANU

DUCH,
SVATÝ

POSAL NA ZEM
SVĚHO SYNA

PŘINÁŠÍ
LÁSKU A POKOJ
NA ZEM

POVOLAL
A POŠTOLY

SYN
JEŽIŠ

BŮH
OTEC

PŘINÁŠÍ LIDEM SILU
HOVDROST, ZBOŽANOST

VSTAL
Z MRTVÝCH

STVOŘIL NEBE
I ZEMI

NÁRODIL SE
V BETLÉMĚ

- o Božskou Trojici si připomínáme vždycky
 - když děláme znamení kříže a říkáme:
Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.
 - když se modlíme modlitbu:
**Sláva Otci i Synu i Duchu svatému,
jako byla na počátku i nyní i vždycky a na věky věků. Amen.**